

Inunnut ulorianartumik pinerluttarneq qanoq iliorluta annikillisinnaaneripput pillugu apeqquteqaat allaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut
(Inatsisartuni ilaasortaq Justus Hansen, Demokraatit)

Akissuteqaat

(Peqqissutsimut, Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamut matumunnga suliaqarsimasoq Inatsisartuni ilaasortaq Justus Hansen, Demokraatit, qujassuteqarfigissavara.

Soorlu siunnersuuteqartumiit uparuarneqartoq, Kalaallit Nunaanni inunnut ulorianartumik pinerluttarneq ajornartorsiutigisorujussuarput. Taamatut ajornartorsiuteqarneq tutsuiginartumik tiguneqassaaq, oqartussaasullu tamarmik suleqatigiinnissaat pisariaqarpoq. Persuttaasarnerit, kinguaassiutitigut atornerluisarnerit allatullunniit inunnut ulorianartumik pinerluttarneq, uagut inuiaqatigiittut akuerinngikkivut, ingerlaavartumillu ukkatarigivut pingaaruteqarpoq.

Inummut ulorianartumik pinerluttarnermut tunngatillugu paqumigisaqarnerput qaangertariaqarparput. Persuttaasarnerit kinguaassiutitigullu atornerluisarnerit nunatsinni pisartut annertuumillu ajornartorsiutaasut oqaluserissallugit nuannerneq ajorpoq, kisiannili taakkua ajoraluartumik piviusuupput qimarratigisinnaanngisavut.

Inunnut ulorianartumik pinerluttarnermi suliani tamarluinnangajanni imigassaq pissutaasarpoq. Maani nunatsinni sakkortuumik imigassamik politikkeqarnissarput, aamma meerartatta inuusuttortattalu iluameertumik imigassamik atuisarnissamut ilinniartissagivut pingaaruteqarpoq. Aamma inooqatigiinni ajornartorsiutinut naleqqiullugu imigassaq pissutaaqataavoq. Taamaammat inunnut ulorianartumik pinerluttarnerup annikillisinnissaannut suliniutit pitsaaliuiffiusut aamma pinerluttaaliuineq aqutugalugit pissapput.

Taamatut ajornartorsiuteqarnermut oqartussaasut arlallit annertuumik ukkassilereersimapput, suliniutillu arlallit aallartinneqalereerlutik.

Ukiuni kingullerni marlunni Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiveqarneq pillugu Siunnersuisoqatigiinni ulorianartumik pinerluttarnerup annikillisinnissaa ukkatarineqarsimavoq, ilaatigut meeqqanik kinguaassiutitigut atornerluisarneq aamma persuttaasarneq kannguttaatsuliortarnerlu pillugit, ingammik inuusuttut arnallu immikkut ittumik ukkatarinerullugit, sammisanik oqallitsitsinernik ulloqartitsinikkut pisarsimalluni.

Ataatsimiinnerni taakkunani oqartussat tamarmik suliassaqarfimmi tassani sunik unammilligassaqarnerlutik eqqartorpaat, oqartussallu pitsaanagerusumik suleqatigiinnermikkut ajornartorsiutit taakku qanoq qaangersinnaanerlugit aamma eqqartorlugit. Qulequttani taakkunani marlunni suleqatigiinnerup qanoq ililluni patajaallisarsinnaanera eqqartorneqarpoq, tassa pitsaaliuinnermut, paasiniaanermut, eqqartuussivikkut suliassanngortitsinnermut kiisalu inuiaqatigiinnut ilaaqqilernissamut tunngasuni.

Kalaallit Nunaanni Politiit ilaatigut inunnut ulorianartumik pinerluttarneq kinguaassiutitigullu pinerlunnerit akiorniarnissaannut suliniutit sakkortusineqarsimanerat pillugu paasissutissiipput.

Naalackersuisut inunnut ulorianartumik pinerluttarnerup akiorniarnissaa pillugu arlalinnik suliniuteqarput.

2018-imi ukiakkut ataatsimiinnermi kinguaassiutitigut pinerluttarnerit pillugit pinerluttulerinermik inatsisip aamma eqqartuussiveqarneq pillugu inatsisip allannguutissaattut siunnersuummik saqqummiisoqareerpoq. Tamanna Folketingimi februaarip 21-ani 2019-imi akuersissutigineqarpoq. Ukioq kingulleq kinguaassiutitigut atonerluineq akiorniarlugu suliniut Killiliisa Naalackersuisut saqqummiuppaat, tassuuna kinguaassiutitigut atonerluisarnerup akiorniarneqarnerata ukkatarineqarneratigut aamma inunnut ulorianartumik pinerluttarneq akiorniarneqarpoq.

Siunnersuuteqartup ilaatigut sukkanerusumik eqqartuussisarnissaq pillaasoqartarnissarlul suliniutigisassatut kissaatigaa. Tassunga atatillugu oqaatigineqassaaq ukioq kingullerli Kalaallit Nunaanni eqqartuussiveqarneq pillugu inatsisip allanngortinneqarnissaanik Justitsministeriaqarfik suliniuteqaqqullugu Naalackersuisut qinnuigisimammassuk, taamaalilluni suliani nassuerfiusuni piaartumik eqqartuussisarnerit atorneqarsinnaalerniassammata. Tamatumunnga peqatigitillugu Justitsministeriaqarfik ilisimatinneqarpoq, takkutinnitsoornermut pineqaatissiisarnerup eqqunneqarnissaa Naalackersuisut kissaatigigaat, pinerluttoqarsimanermik suliat eqqartuussiveqarfinni sukkanerusumik suliarineqartarnissaasa qulakkeerneqarnissaa tassani siunertarineqarluni.

Imaanngilarli suliniutinik arlalinnik aallartitsisimagatta ajornartorsiut suliarineqareersimasutut isigissagipput.

Pinerluttulerinermi suliani, ingammik inunnut ulorianartumik pinerluttarnerni persuttaasarnerit meeqqanillu kinguaassiutitigut atonerluisarnerit pillugit suliani pineqaatissiisarnerit qaffasissusaat ullutsinnut naleqqunnersut pillugit oqallinnissamut piffissanngunnginnersoq pillugu ukioq manna siusinnerusukkut oqallinnissaaq pillugu suliniummik aallartitsivunga. Taamaaliunnginninni isuma justitsministerimut Søren Pape Poulsenimut saqqummiussimavara, suliniullu nunatsinnit qaqinneqarpat periarfissanik eqqartuinissamut ammavoq.

Pinerluttulerinermik inatsimmi aalajangersagaqarpugut, tassa pinerlussimasunik inissiisarfirmut inissiinermi ukiuni amerlanerpaamik qulini inissiisarnissamut tunngasoq. Aalajangersagaq taanna pinerlussimasunut inissiisarfirmut inissinneqartussanngorlugit pineqaatissinneqartunut tamanut atuutsinneqarpoq, naak ukiuni qulini pineqaatissinneqarsimasut inissiisarfiannut pineqaatissiisarnerit qaqutigooraluartut.

Pinerluttulerinermik inatsimmi, pineqaatissiinermi sinaakkutivinnik atulersitsilluni periaatsinik, tunngaviusunik allannguini, pinerlussimanermi amerlanerpaanik ukiunik qulini killeqartitsineq ukiunut 12-inut, 14-inut imaluunniit 16-inut qaffanneqarsinnaapput. Kinguaassiutitigut pinerlunnerni, persuttaanermi toqutsinermiluunniit ilungersunartumik suliani sakkortunermik pineqaatissiisarneq kissaatigineqartoq taamaaliornermi takutinneqarsinnaavoq, tamannalu pinerluttulerinermik inatsimmut aalajangersakkamut oqaaseqaatini allanneqarsinnaavoq. Tamanna eqqartuussiviit maannamit siviuserusunik pineqaatissiisinaanerannik periarfissiisaaq, aamma suli qaffasinnerpaamik pineqaatissiisinnissamut “inissaqalersitsissalluni”, aamma UPA2019-imi siusinnerusukkut oqallinnissamik siunnersuut (119) pillugu ilaqutariit tamarmiusut, kinguaassiutitigut atonerluisimasoqartillugu katsorsarneqarnissaat pillugu oqallinnitsinnut naapertuutissaaq.

Pinerluttarnerit pillugit kisitsisit takutippaat, pinerlunnerit nalinginnaasumik annikilliarortut. Aningaasannanniarluni pinerlunnerit pillugit kisitsisit ilaatigut takutippaat, aatsaat taamak maanna annikitsigisut. Aamma inuusuttut pinerluuteqartarneranni pitsaasumik kinguariatortoqarpoq. Kalaallit Nunaanni Politiit ukiumut kisitsisaat malillugit 2014-imut 2018-imut inuusuttut pinerluttarneri affangajammik ikileriarsimapput. Kisitsisit qimerlooraanni takuneqarsinnaavoq, pingaartumik inuusuttut akornanni, aningaasannanniarluni pinerlunnerit suli ikinnerulerlutik 2014-imi 535-nit 2018-imi 191-inut appariarsimasut.

Taamaammat aningaasannanniarluni pinerlunnerni, inuusuttullu pinerluuteqartarneri pillugit ikilisitsisoqarsinnaappat, inunnut ulorianartumik pinerluttarneq annikillisinniarlugu sulinermi atorineqarsinnaasunik tassani misissuisoqarnissaa pingaaruteqarpoq.

Inunnut ulorianartumik pinerluttarnermik annikillisitsinissaq suliassa qarfiunngilaq imaaliiallaannaq sukkasuumik ineriartortoqarnissaanik naatsorsuuteqarfiusussaq. Taamaammat suliniutit aallartinneqartut iluatsinnissaannut piffissamik atuisoqartariaqarnissaa eqqaamassallugu pisariaqarpoq.

Inunnut ulorianartumik pinerluttarneq akiorniarlugu tamatta, tassa partiit innuttaasullu, pisussaaffeqarnerput iliuseqarnissarpullu pingaaruteqarpoq. Tassa meeqqanut inersimasunullu kinguaassiutitigut kannguttaatsuliortoqarsimaneranik persuttaasoqarneranilluunniit pasitsaassa qarutta tamatta nalunaarutiginnittussaavugut.

Taamatut oqaaseqarlutik Naalakkersuisut oqallittoqarluarnissaanik kissaateqarput.